

Stroomgebrek frustreert klimaatdoelstelling en

Verduurzaming Investeringsen om elektrificatie van de industrie mogelijk te maken, kunnen meer dan tien jaar in beslag nemen.

- [Erik van der Walle](#)

[15 februari 2021](#)

Foto Lex van Lieshout/HH

Als er niet op korte termijn in het Nederlandse stroomnet wordt geïnvesteerd, raken sommige doelen van het Klimaatakkoord nu al buiten bereik. Voor het industriegebied Chemelot in Limburg is al duidelijk dat het stroomnet door

allerhande procedures onvoldoende verzwaaard zal zijn in 2030. Die verzwaring is noodzakelijk voor schonere productie door de industrie.

[Een rapport van onderzoeksbureau CE Delft](#) heeft het tijdsbeslag van noodzakelijke procedures en investeringen voor het stroomnet in kaart gebracht. Een van de pijlers van het Klimaatakkoord is dat industriële bedrijven elektrische boilers en warmtepompen gaan gebruiken, in plaats van warmte uit aardgas. Behalve de investeringen van de bedrijven moet landelijk netbeheerder Tennet extra hoogspanningsleidingen aanleggen, wat voor Chemelot bij elkaar tien tot vijftien jaar gaat duren.

En dan moeten er nú eerst beslissingen worden genomen, zegt directeur Frans Rooijers van CE Delft. „Er bestaat momenteel een kip-ei-situatie. De industrie kan niet beslissen om op elektrische alternatieven over te stappen, omdat die capaciteit er niet ligt. En de netbeheerder kan niet gaan investeren, omdat er nog geen officieel verzoek van de bedrijven ligt.”

Grote urgentie

De zogeheten elektrificatie van de industrie moet volgens [het Klimaatakkoord](#) in 2030 de uitstoot van CO₂ met 4,2 miljoen ton terugbrengen. Ter vergelijking: het streven in het akkoord om over een kleine tien jaar anderhalf miljoen huizen aardgasvrij te maken, zou een reductie van 2,4 miljoen ton opleveren.

Lees ook het laatste deel van onze serie Van het gas af: **Hoe nu verder met het aardgasvrij maken van Purmerend?**

Voorzitter Ed Nijpels van het Klimaatakkoord zegt in een reactie geschrokken te zijn van de uitkomsten van het onderzoek door CE Delft. „De urgentie blijkt uit dit rapport nog groter te zijn dan wij al dachten. Ik ben geschrokken van de tijdsduur in de praktijk voor die noodzakelijke investeringen.”

Voormalig milieuminister Nijpels, die toeziet op de naleving van de afspraken van het Klimaatakkoord, pleit ervoor dat netbeheerders sneller mogen uitbreiden dan nu het geval is. Dat kan nu pas als bedrijven echt gaan investeren. „En ik zou ervoor zijn dat we de procedures versnellen door de komst van een nieuwe wet, zoals we recentelijk met de Crisis- en herstelwet hebben gedaan. Op die manier kunnen we een antwoord geven op de nood die blijkt uit dit rapport.” Eerder [waarschuwde Nijpels](#) al voor vertraging van het klimaatbeleid bij de komende kabinetsformatie.

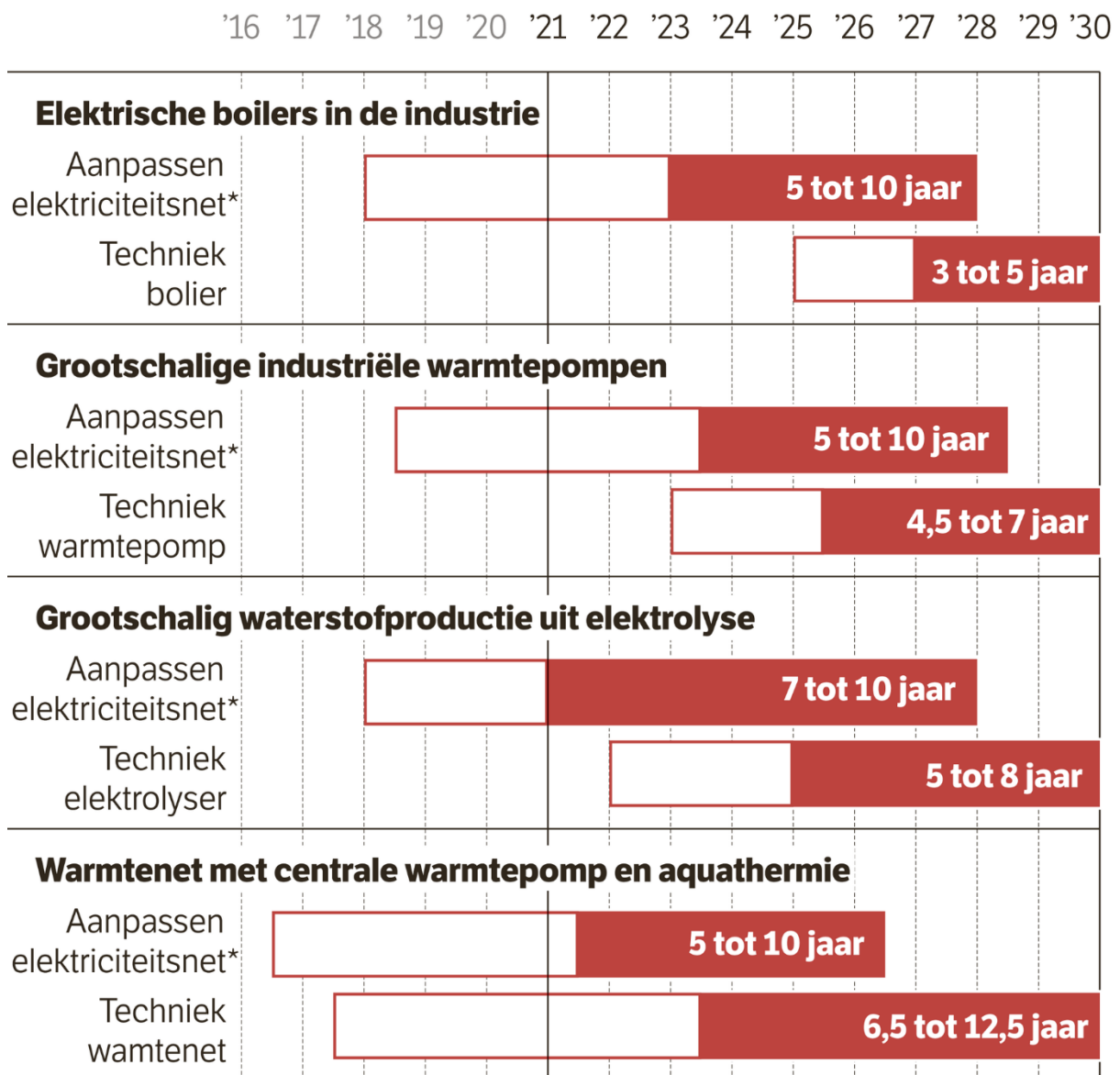
Gemiddeld nemen de procedures en de investeringen samen zo'n 8,5 tot 10,5 jaar in beslag

CE Delft, dat het onderzoek verrichtte in opdracht van de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie, heeft gekeken hoe lang het duurt voordat industriële bedrijven op grote schaal gebruik kunnen maken van elektrische boilers en warmtepompen, of waterstof kunnen produceren. Waterstof kan als energiedrager een alternatief zijn voor aardgas. Gemiddeld nemen de procedures en de investeringen samen zo'n 8,5 tot 10,5 jaar in beslag. Voorwaarde is dan wel dat bedrijven en netbeheerders parallel aan de voorbereiding werken. Behalve het landelijk opererende Tennet zijn de netbeheerders Liander, Stedin en Enexis regionaal actief.

Gemiddeld verloop realisatie elektrificatie-opties in 2030

Teruggerekend vanaf 2030, een deel kan gelijktijdig uitgevoerd worden

Benodigde tijd: □ maximaal en ■ minimaal aantal jaren

* Op sommige locaties duurt netverzwaring zo lang dat realisatie van elektrificatie op die locatie niet meer lukt voor 2030.

NRC 160221 / RL/ Bron: CE Delft

Twijfel over investeringen

Om de investeringsbeslissingen te versnellen, is het volgens Rooijers van CE Delft nodig om de overstap naar elektrische oplossingen aantrekkelijker te maken. Veel bedrijven twijfelen nu nog of het met de huidige overheidssubsidie wel rendabel is om van het gas af te gaan. „Aardgas is nog

altijd goedkoper, ook al worden de rechten om CO₂ uit te stoten steeds duurder. Uiteindelijk is de elektrische oplossing in veel gevallen de goedkoopste, want die rechten worden alleen maar duurder, maar nu is dat nog niet het geval.”

De lange voorbereidingstijd speelt niet alleen bij de elektrificatie van de industrie. „Dit probleem staat zeker niet op zichzelf. Ook de aanleg van een warmtenet [waardoor huizen van het aardgas af kunnen] duurt lange tijd”, zegt Rooijers. „De aanpak van het Klimaatakkoord is keurig op papier gezet, maar zolang de traditionele oplossing goedkoper blijft, moeten subsidies de transitie aantrekkelijk maken. Nu maken die subsidies de overstap misschien net rendabel, maar dat is iets anders dan aantrekkelijk.”